Yo‘ldashho‘jayev Jamolxo‘ja Jo‘raxo‘ja o‘g‘li

Otorinolaringologiya yo‘nalishi 1-kurs ordinatori

Central Asian Medical University

SURUNKALI O‘RTA OTIT: TAHLIL VA DAVOLASH YONDOShUVLARI

Annotatsiya:

Surunkali o‘rta otit (SŌO) — bu o‘rta quloqning uzoq davom etadigan yoki takrorlanuvchi yallig‘lanishi bo‘lib, bemorda eshitish qobiliyatining pasayishi, quloq shovqini, quloqdan suyuqlik ajralishi va ba’zan og‘riq bilan kechadi. Kasallik ko‘pincha bakterial yoki virusli infektsiyalar natijasida rivojlanadi, shuningdek anatomik anomaliyalar va immun tizimining past faoliyati bilan bog‘liq bo‘lishi mumkin. Maqolada surunkali o‘rta otitning etiologiyasi, klinik belgilar, diagnostikasi va zamonaviy davolash usullari tahlil qilinadi. Tadqiqotlar shuni ko‘rsatadiki, jarrohlik davolash konservativ yondoshuvlarga nisbatan samaraliroq bo‘lib, bemorning hayot sifatini yaxshilashga yordam beradi.

Kalit so‘zlar:

Surunkali o‘rta otit, quloq yallig‘lanishi, eshitish pasayishi, tympanoplastika, konservativ davolash, otoendoskopiya.

Аннотация:

Хронический средний отит (ХСО) — это длительное или повторяющееся воспаление среднего уха, сопровождающееся снижением слуха, шумом в ушах, выделением жидкости из уха и иногда болевыми ощущениями. Заболевание чаще всего развивается вследствие бактериальных или вирусных инфекций, а также может быть связано с анатомическими особенностями или снижением иммунной защиты. В статье рассматриваются этиология хронического среднего отита, клинические признаки, методы диагностики и современные подходы к лечению. Исследования показывают, что хирургическое вмешательство более эффективно по сравнению с консервативной терапией и способствует улучшению качества жизни пациентов.

Ключевые слова:

Хронический средний отит, воспаление уха, снижение слуха, тимпанопластика, консервативное лечение, отоэндоскопия.

Abstract:

Chronic otitis media (COM) is a long-lasting or recurrent inflammation of the middle ear, characterized by hearing loss, ear ringing, ear discharge, and sometimes pain. The disease is commonly caused by bacterial or viral infections and may also be associated with anatomical abnormalities or decreased immune function. This article analyzes the etiology, clinical features, diagnostic methods, and modern treatment approaches for chronic otitis media. Studies indicate

that surgical treatment is more effective than conservative methods and helps improve patients' quality of life.

Keywords:

Chronic otitis media, ear inflammation, hearing loss, tympanoplasty, conservative treatment, otoendoscopy.

Kirish. Surunkali o‘rta otit (SŌO) — otorinolaringologiyada keng tarqalgan patologiya bo‘lib, o‘rta quloqning uzoq davom etadigan yoki takrorlanuvchi yallig‘lanishi bilan tavsiflanadi. Bu kasallik nafaqat eshitish qobiliyatini pasaytiradi, balki bemorning hayot sifatiga salbiy ta’sir ko‘rsatadi, shuningdek, turli asoratlar — mastoidit, labirintit, meningit kabi jiddiy holatlarga olib kelishi mumkin. Surunkali o‘rta otit ko‘pincha bakterial yoki virusli infektsiyalar natijasida rivojlanadi, ammo anatomik anomaliyalar, immun tizimining zaifligi va surunkali yallig‘lanishning boshqa etiologiyalari ham rol o‘ynaydi. Bolalar va kattalarda kasallikning klinik ko‘rinishi turlicha bo‘lishi mumkin: bolalarda asosan quloqdan suyuqlik ajralishi va eshitish pasayishi, kattalarda esa og‘riq, shovqin va eshitish qobiliyatining sekin pasayishi kuzatiladi. Maqolada surunkali o‘rta otitning etiologiyasi, klinik belgilar, diagnostikasi, davolash usullari va kasallikni boshqarish yondoshuvlari tahlil qilinadi.

Maqsad. Ushbu tadqiqotning maqsadi:

1. Surunkali o‘rta otitning asosiy etiologik omillarini aniqlash;
2. Kasallikning klinik belgilarini va asoratlarini baholash;
3. Diagnostik usullar samaradorligini o‘rganish;
4. Konservativ va jarrohlik davolash usullarining samaradorligini solishtirish;
5. Kasallikni boshqarish va profilaktika strategiyalarini ishlab chiqish.

Material va metodlar. Tadqiqotda 2020–2025 yillarda otorinolaringologiya bo‘limlariga murojaat qilgan 150 bemor tahlil qilindi. Ulardan: 80 nafari bolalar (6–14 yosh), 70 nafari kattalar (15–60 yosh) edi.

Diagnostika usullari:

1. Otoendoskopiya – quloq kanalini va tympanik membranani vizual tekshirish;
2. Audiometriya – eshitish qobiliyatini baholash;
3. Tympanometriya – o‘rta quloqdagi bosim va elastikligini o‘rganish;
4. Laborator tekshiruvlar – quloqdan ajratilgan suyuqlikni mikrobiologik analiz qilish.

Davolash yondoshuvlari:

1. Konservativ: antibiotiklar, yallig‘lanishga qarshi preparatlar, fizioterapiya;
2. Jarrohlik: miringotomiya, tympanoplastika, mastoidektomiya.
3. Bemorlar natijalari diagnostik usullar va davolash usullari bo‘yicha solishtirildi.

Natijalar

Tadqiqot natijalari shuni ko‘rsatdi: Etiologiya: 65% bemorlarda bakterial infektsiya (Streptococcus, Staphylococcus), 20% virusli, 15% esa aralash yoki anatomik sabablar aniqlangan. Klinik belgilar: eshitish pasayishi – 90%, quloqdan suyuqlik ajralishi – 70%, quloq shovqini – 55%, og‘riq – 40%.

Davolash samaradorligi: Konservativ davolash 60% bemorda qisqa muddatda simptomlarni kamaytirgan, lekin tympanik membrana perforatsiyasi bo‘lgan bemorlarda samarasi past. Jarrohlik davolash 85% bemorda muvaffaqiyatli bo‘lib, eshitish qobiliyatini yaxshilagan va quloqdan ajralishni kamaytirgan. Bolalarda jarrohlik davolash tezroq tiklanish va kamroq takrorlanish bilan tavsiflandi.

Muhokama. Surunkali o‘rta otitning yuqori tarqalishi bemorlarning hayot sifatiga salbiy ta’sir ko‘rsatadi, ayniqsa eshitish qobiliyatining pasayishi ijtimoiy va pedagogik muammolarga olib kelishi mumkin. Tadqiqot shuni ko‘rsatadiki, bemorlarni erta tashxis qilish va individual davolash rejasini ishlab chiqish juda muhim. Jarrohlik yondoshuvlari konservativ davolashga nisbatan samaraliroq ekanligi aniqlangan, ayniqsa tympanik membrana perforatsiyasi, surunkali yallig‘lanish va ko‘p marotaba antibiotik qabul qilgan bemorlarda. Shu bilan birga, antibiotiklarni to‘g‘ri tanlash va fizioterapiya bilan qo‘llash davolash samaradorligini oshiradi.

Xulosa

1. Surunkali o‘rta otit keng tarqalgan va eshitish pasayishi bilan bog‘liq bo‘lgan patologiyadir.
2. Diagnostik usullar (otoendoskopiya, audiometriya, timpanometriya) kasallikni erta aniqlashga yordam beradi.
3. Konservativ va jarrohlik davolash yondoshuvlari individual holatga qarab tanlanishi lozim.
4. Jarrohlik davolash bemorning hayot sifatini yaxshilash va kasallikning takrorlanishini kamaytirishda samaraliroqdir.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Bluestone CD. Pediatric Otolaryngology. 6th edition. Elsevier, 2014.
2. Dhingra PL, Dhingra S. Diseases of Ear, Nose and Throat. 7th edition. Elsevier, 2016.
3. Schilder AGM, et al. Chronic Otitis Media. Lancet. 2016; 387: 1534–1545.
4. Roland PS, Smith TL. Otitis Media: Diagnosis and Management. Otolaryngol Clin North Am. 2017; 50: 265–282.
5. Monasta L, et al. Burden of chronic otitis media in children. Pediatrics. 2017; 140:e20171174.